

<i>Prefață</i>	10—13
<i>Cuvînt înainte</i>	14—16
<i>Nota autorului</i>	17—18
I. INTRODUCERE	
1. Scopul lucrării și importanța subiectului	19—20
2. Mijloacele de lucru	20—24
3. Metoda de lucru și sistemul de prezentare a materialului arheologic și documentar	24—26
4. Așezarea geografică a Porolissum-ului, relieful și importanța strategică a locului	26—29
5. Scurtă istorie a zonei și locul ocupat de epoca romană în această istorie	29—33
6. Istoricul cercetărilor și descoperirilor arheologice la Porolissum pînă în anul 1977;	33—37
7. Bibliografia în legătură cu Porolissum (pînă în anul 1980)	38—43
8. Stadiul cercetărilor și cunoștințelor despre Porolissum în anul 1977	44—45
9. Abrevieri bibliografice și tehnice	45—50
II. ELEMENTELE COMPLEXULUI DACO-ROMAN	
1. Întinderea complexului: elementele sale militare și civile	51—56
2. Fortificațiile și arhitectura militară: A. castrul roman de pe vîrfurile dealului Pomăt; B. castrul roman de pe vîrfurile dealului Citera; C. fortificația cu incintă din val de pămînt situată pe panta de Sud-Est a dealului Citera; D. burgus-ul nr. 1 de la Brebi; E. burgus-ul nr. 2 de la Brebi; F. burgus-ul din trecătoarea de la „Strîmtură”; G. burgus-ul de pe Dîmbul lui Ionaș; H. burgus-ul de la intrarea în complex	
3. Linii fortificate de apărare ale complexului: 1. linia externă de apărare Măgurița-Poguior; 2. linia intermediară de apărare Corniștea—Măgurița; 3. linia internă de apărare: a. valul de pămînt de la Poiana Moigrădanilor la dealul Ferice; b. zidul de piatră de la dealul Ferice la dealul Citera; c. valul de pămînt de la dealul Citera la valea Ortelecului; d. valul de pămînt (scos din uz în antichitate) de la dealul Ferice — Iertașul Mare — dealul Ciucioaiei — dealul Citera	57—115
4. Orașul roman (limite, sectoare, organizare, dezvoltare urbanistică); I. amfiteatrul; J. clădirile situate pe prima terasă în fața laturii de Sud—Vest a castrului; K. drumurile din interiorul complexului și trama stradală; L. clădirile situate pe terasele de la Nord-Est de castru; LM. construcțiile situate în fața colțului de Nord al castrului pe lîngă latura de Nord-Est; M. clădirile situate în fața colțului de Nord al castrului paralel cu latura de Nord-Vest; N. construcțiile situate pe terasele de la 500 m Nord de castru (terasa cu sanctuare); OL. construcțiile situate pe prima terasă de la Sud de castru de-a lungul laturei de Sud-Est;	115—147
5. P. Cimitirele orașului: a. cimitirul roman de pe dealul Ursoieș; b. cimitirul de sub Bisericuța	148—158

III. UNITĂȚILE MILITARE CARE AU STAȚIONAT LA POROLISSUM

1. Detașament din legio III Gallica	159
2. Detașament din legio VII Gemina Felix	160—161
3. Detașament din legio XIII Gemina;	161—162
4. Cohors I Ulpia Brittonum	162—164
5. Cohors I Hispanorum quingenaria	164—165
6. Cohors I Hispanorum Pia Fidelis (?)	165—166
7. Cohors I Augusta Ituraeorum	166—168
8. Cohors III Dacorum (?)	168—169
9. Cohors V Lingonum	169—170
10. Cohors VI Thracum	170—174
11. Numerus Palmyrenorum Porolissensium	174—175
12. Comentariu istoric în legătură cu unitățile militare care au staționat la Porolissum și rolul lor	175—179

IV. POPULAȚIA COMPLEXULUI DACO-ROMAN

1. Izvoarele arheologice și epigrafice în legătură cu populația	180—182
2. Structura etnică a populației pe baza inscripțiilor și materialului arheologic	182—187
3. Structura socială a populației pe baza inscripțiilor	187—188
4. Concluzii (Despre mărimea orașului și populația lui)	188—189

V. POROLISSUM — CENTRU ECONOMIC AL DACIEI POROLISSENSIS

1. Importul	190—194
2. Producția ceramică locală	194—198
3. Carierele de piatră și atelierele de pietrari (inscripții, monumente, geme etc.)	198—202
4. Atelierele pentru produs și prelucrat metale (fier, bronz, plumb, argint etc.)	202—205
5. Atelierele pentru fabricarea sticlei	205—206
6. Comerțul	206—208
7. Circulația monetară și falsificarea monedei romane	208—214
8. Comentariu istoric în legătură cu importanța economică a orașului	214—216

VI. POROLISSUM — CENTRU ARTISTIC ȘI SPIRITUAL AL DACIEI POROLISSENSIS

1. Divinitățile atestate în oraș	217—222
2. Riturile de înmormântare și cultul morților	222—223
3. Orașul, centru artistic	223—237
4. Scrisul și limba latină la Porolissum	237—240

VII. CONCLUZII ASUPRA VIEȚII ROMANE ȘI ROMANIZĂRII

1. Comentariu istoric și arheologic în legătură cu materialul arheologic	241—332
2. Intensitatea vieții romane	332—336
3. Armata, orașul și locuitorii lui ca factori de romanizare	337—338
4. Porolissum—centru de răspândire al civilizației romane și culturii romane în provincie și în afara ei	338—340

VIII. ELEMENTE DE CONTINUITATE ÎN SECOLUL IV e.n. ȘI DUPĂ ACEEA

1. Dovezile epigrafice ale continuității	342—343
2. Dovezile arheologice ale continuității în secolele IV—VI e.n.	343—345
3. Legăturile economice cu Imperiul Roman după 275 e.n.	345—347
4. Legăturile cu popoarele migratoare în secolele V—VI e.n.	347—349
CONCLUZII	349—351
Ilustrații la text	352—439

IX. REPERTORIUL MATERIALULUI ARHEOLOGIC

A. *Ceramica* :

1. Vase ceramice de import : a. terra sigillata (TS) ; b. amfore ; c. mortaria ; d. vase glazurate, tipare pentru imitații după TS ; e. opaite.	440—453
2. Vase provinciale locale de lux ; a. vase imitate după TS ; b. vase decorate cu motive imprimate (TSP) ; c. vase cu decor în relief.	453—472
3. Vase provinciale de uz comun (lucrate la roată) : a. oale, străchini, farfurii, căni, ulcioare, pahare, chiupuri, capace, mortaria ; b. vase provinciale de uz comun (lucrate cu mîna) ; c. elemente de decor ale vaselor provinciale.	472—505
4. Materiale de construcție din ceramică ; a. cărămizi ; b. țigle pentru acoperiș ; c. țigle pentru hipocaust ; d. olane ; e. tuburi de conductă ; f. piese de mozaic ;	505—508
5. Unelte și instrumente din ceramică ; a. tipare pentru ceramică ; b. tipare pentru piese din metal ; c. creuzete ; d. instrumente pentru imprimat elemente de decor pe vase ; e. instrument de șampilat ; f. tipare pentru plăcuțe votive ; g. instrumente muzicale.	509—510
6. Piese ceramice : a. rondelile (discuri) pentru jocuri ; b. fusaiole ; c. bile pentru praștie.	510—512
7. Diferite produse din ceramică (piese figurate) ; a. statuete antropomorfe ; b. statuete zoomorfe (păsări) ; c. cahle.	512—516
8. Cărămizi și țigle cu inscripții cursive	516—517
9. Vase ceramice cu inscripții șampilate	517—
10. Vase ceramice cu inscripții incizate sau zgîriate	518—519
11. Cărămizi și țigle șampilate	519—537
12. Podoabe din ceramică : a. mărgelile	537—538

B. *Materiale din fier* :

1. Arme : a. lănci și călcîie de lance ; b. sulițe ; c. săgeți	538—546
2. Accesorii pentru arme : a. susținătoare de spadă.	546—547

3. Piese de echipament pentru călăreți și de harnașament : a. pintenii; b. așa zisele „steluțe de pintenii”; c. catarama; d. potcoave	547—548
4. Unelte: a. cuțite; b. unelte diferite (de tâmplărie, de făurărie, agricole etc.); c. unelte de uz gospodăresc; d. unelte de ștampilat.	548—553
5. Instrumente : a. medicale; b. pentru scris	553—554
6. Obiecte de uz casnic : a. chei; b. piese de broască; c. opaițe; d. vase din fier și alte obiecte	554—562
7. Materiale servind la construcții: a. piroane; b. scoabe; c. manșoane; d. benzi de fier de la porțile de lemn	562—579
8. Diferite piese: a. balamale; b. suportii pentru balamale; c. suportii ficși pentru verigi sau balamale; d. verigi simple	580—583
9. Obiecte de podoabă : a. inele din fier	583
10. Diferite piese : a. cîrlige	584
11. Piese la care nu se poate preciza destinația	584—587
12. Piese nedeterminabile din cauza stării de conserare	

C. Materiale din bronz :

1. Arme : a. vîrf de săgeată; b. cuțite; c. apărătoare de mîner	587—588
2. Accesorii pentru arme: a. închizătoare de balteus; b. susținătoare de spadă; c. buterole	588—589
3. Piese de echipament: a. zale de la <i>lorica squamata</i> ; b. garnitură de armură; c. pectorale; d. distribuitor de curea; e. simboluri decorative	589—593
4. Piese decorative pentru echipament; a. fibule; b. aplice; c. pandantive; d. catarama; e. distribuitor de curele	594—678
5. Piese de echipament pentru călăreți și de harnașament: a. pintenii; b. piese ornamentale pentru jug	678
6. Unelte : a. ace de cusut; b. cîrlige pentru pescuit	679—680
7. Instrumente : a. instrumente medicale	680
8. Obiecte de uz casnic: a. chei; b. apărătoare de broască; c. elemente de la broaștele de ușă; d. opaițe; e. vase; f. mînere de vase; g. tortițe de vase; h. toarte ornamentale de vase; i. clopoței; j. ornamente pentru mobilier; k. piese de mobilier; l. oglinzi.	681—701
9. Materiale servind la îmbinări : a. cuie; b. scoabe; c. nituri; d. cîrlige; e. agrafe	701—707
10. Diferite piese de îmbinare : a. lanțuri; b. verigi.	707—714
11. Piese de podoabă : a. inele; b. cercei; c. mărgelile; d. ace de păr; e. lănișor pentru medalion; f. brățări.	714—719
12. Reprezentări figurate : a. statuete antropomorfe; b. statuete reprezentînd animale; c. statuete reprezentînd păsări.	719—725
13. Statui colosale	725—729
14. Diferite piese întregi despre care nu știm ce au fost	729—732
15. Diferite piese la care nu se poate preciza destinația din cauza fragmentării.	732—733
16. Diplome militare	733—740

D. Materiale de argint :

1. Vase și piese diferite	740—741
2. Podoabe	741

E. *Materiale din plumb :*

1. Rame și discuri	741—742
2. Vase și alte piese	742
3. Fragmente nedeterminabile	743

F. *Materiale din sticlă și pastă sticlcașă*

1. Vase : a. pahare ; b. fragmente de vase înalte cu gît subțire (unguentaria) ; c. vase diferite ; d. pereți de vase cu motive decorative	743—748
2. Plăci de geamuri	748—749
3. Diferite piese de sticlă	749
4. Podoabe : a. geme ; b. camee ; c. mărgelile ; d. inele și brățări .	750—759
5. Zguri de sticlă	759
6. Fragmente de sticlă nedeterminabile	759—760

G. *Materiale din piatră :*

1. Inscricții : a. de construcții ; b. onorifice ; c. votive ; d. funerare ; e. fragmente de inscripții	760—777
2. Monumente : a. piese arhitecturale : baze, coloane, capiteluri ; b. reprezentări figurative ; c. părți de la construcții funerare (altare, stele, arcade) ; d. monumente votive ; e. statui ; f. sarcofage ; g. piese nedeterminate	778—796
3. Diverse obiecte din piatră de cult și gospodărești : a. vase ; b. rîșnițe ; c. pietre pentru ascuțit ; d. placă oculist ; e. proiectile (de praștie) ; f. obiecte diverse	796—798
4. Piese de podoabă : a. geme ; b. camee ; c. mărgelile	798—808

H. *Monetele descoperite la Porolissum* 808—827I. *Materiale din os și corn prelucrat*

1. Unelte sau instrumente : a. ace de cusut ; b. rotițe, fusaiole ; c. diferite piese ; d. instrumente pentru decorat ceramică	827—828
2. Podoabe : a. ace de păr	828—829
3. Piese de joc : a. discuri ; b. zaruri	829—830
4. Piese diferite la care nu se poate preciza întrebuințarea	830
5. Obiecte din corn	830

J. *Obiecte din aur :*

1. Podoabe	830
2. Piese funerare	830—831

Porolissum.

Ein dakisch-römischer archäologischer Komplex an der Nordgrenze des römischen Reiches. I. Archäologische Forschungen und Entdeckungen bis 1977. (Zusammenfassung)	833—849
Planșe	850—1178